

ПОГОДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

21.02.2024 Людмила ЛУЗАН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

21.02.2024 Любов Покроєва

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації за темою

**«ДСБСО: Формування ключових та предметних компетентностей
здобувачів освіти засобами освітньої галузі «Фізична культура»»**

**SSBSE: Formation of key and subject competencies of education seekers by
«Physical Education» educational field means**

Розробник:

Волкова І.В., ст. викладач, магістр з педагогіки вищої школи, тренер
НУШ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
кафедри виховання й розвитку особистості
20.02.2024 № 7
Т.в.о. зав.каф. _____ Олена Байназарова

• **Загальні положення**

Освітня програма підвищення кваліфікації за темою «ДСБСО: Формування ключових та предметних компетентностей здобувачів освіти засобами освітньої галузі «Фізична культура»» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з фізичної культури.

Актуальність освітньої програми полягає в тому, що відповідно до нормативних документів сучасний вчитель забезпечує навчання та виховання учнів під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів, формування їх ключових і предметних компетентностей, наскрізних умінь, спільних для всіх компетентностей, є наскрізними. Саме тому їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідними для виконання всіх трудових функцій, а також проєктування та здійснення освітнього процесу в умовах Нової української школи відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

• **Мета й завдання**

Метою курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення загальних та професійних компетентностей учителів (викладачів) фізичної культури у контексті реалізації Концепції «Нова Українська школа» та Державного стандарту базової середньої освіти.

Мета досягається шляхом вирішення таких завдань:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і методики навчання фізичної культури в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, що забезпечує

якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;

- активізувати розвиток значущих професійних якостей учителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ та відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку.

• **Форма навчання – дистанційна, очно-дистанційна.**

• **Структура освітньої програми**

Модуль 1. Новий зміст базової середньої освіти.

Модуль 2. Формування ключових компетентностей учнів/учениць на уроках фізичної культури.

Модуль 3. Сучасні підходи до формування предметних компетентностей на уроках фізичної культури.

Модуль 4. Організаційно-підсумковий.

• **Очікувані результати**

МОДУЛЬ 1. Новий зміст базової середньої освіти

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутності основних нормативно-правових документів щодо забезпечення функціонування освіти в Україні в умовах реформування та воєнного стану; Нової української школи;
- сутності педагогічної автономії та академічної свободи вчителя фізичної культури в організації освітнього процесу;
- ключових положень компетентнісного підходу в освіті, ціннісних орієнтирів реалізації мети базової середньої освіти;
- поняття «компетентнісний потенціал» освітньої галузі «Фізична культура», модельної навчальної програми для 5-6 класів; сутності наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- компонентів, з яких складаються вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів освітньої галузі «Фізична культура», змісту та особливостей Типової освітньої програми та освітньої програми ЗЗСО;
- особливостей системи оцінювання на засадах компетентнісного підходу в НУШ;

Уміння:

- орієнтуватися в основних нормативно-правових документів щодо забезпечення функціонування освіти в Україні в умовах реформування та воєнного стану; Нової української школи у відповідності до сучасних вимог;
- організовувати освітній процес з фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти з дотриманням педагогічної автономії та академічної свободи вчителя;
- організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання, ключових положень компетентнісного підходу в освіті, ціннісних орієнтирів реалізації мети базової середньої освіти; наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- моделювати зміст фізкультурної освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів освітньої галузі «Фізична культура»;
- організовувати ефективну взаємодію учасників освітнього процесу з урахуванням особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі;
- застосовувати в освітньому процесі компетентнісно орієнтовані завдання;
- впроваджувати формувальне оцінювання результатів навчання учнів відповідно до алгоритму дій учителя;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- педагогічна автономія та академічна свобода вчителя;
- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;

МОДУЛЬ 2. Формування ключових компетентностей учнів/учениць на уроках фізичної культури

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- основних принципів та етапів формування національної ідентичності, національної української мови як сукупності лексичного, граматичного, мовного багатства; культури мовлення як системи лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних та орфографічних норм;

- громадянських та соціальних основ розвитку освіти в Україні, правових аспектів громадянської освіти в Україні;
- основних принципів та етапів формування компетентності здобувачів освіти в галузі природничих наук на основі інтеграції через гру, теоретичні відомості про тіло людини, його особливості функціонування як інтегративної бази фізичної активності учнів;
- вагомості електронних (цифрових) ресурсів для безперервного професійного розвитку впродовж життя; правил безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину;
- поняття «кібербулінг» і засобів захисту персональних даних у мережі;

Уміння:

- організовувати освітній процес з фізичної культури державною мовою;
- застосовувати інструменти розвитку громадянської компетентності: інтерактивні методи навчання, оцінювання, зворотний зв'язок, онлайн-ресурси;
- формувати ціннісні орієнтири і громадянську самосвідомість учнів на уроках фізичної культури;
- застосовувати практичні інструменти для формування соціальної компетентності учнів у процесі навчання і виховання;
- аналізувати інформацію, події і факти та критично їх оцінювати, формувати власну позицію, обґрунтовувати її, знаходити нові ідеї; виявляти і розв'язувати проблеми в організації фізичного та військово-патріотичного виховання в умовах воєнного часу;
- проводити інтегровані уроки фізичної культури з метою формування компетентності учнів в галузі природничих наук шляхом варіативності та інтеграції через досліджувальну та проєктну діяльність;
- ефективно співпрацювати з іншими особами під час занять фізичною культурою і спортом спілкуватися в різних ситуаціях, залагоджувати конфлікти, дотримуватися правил чесної гри;
- використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання); уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних.
- Застосовувати цифрові пристрої, базове програмне забезпечення; працювати з онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

МОДУЛЬ 3. Сучасні підходи до формування предметних компетентностей на уроках фізичної культури

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- мети і принципів теорії та методики фізичного виховання, структури процесу навчання рухових дій та розвитку фізичних якостей;
 - змісту навчального предмета «Фізична культура», видів навчальної діяльності учнів з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти, модельної навчальної програми для 5-6 класів, їх освітніх потреб;
 - сутності структури уроків фізичної культури на основі реалізації особистісно орієнтованого, ціннісного, компетентнісного та діяльнісного підходів;
 - компонентів, з яких складаються вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів освітньої галузі «Фізична культура», змісту та особливостей Типової освітньої програми та освітньої програми ЗЗСО; модельної навчальної та навчальної програми для учнів 5-6 класів;
 - особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності, інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі навчального предмета «Фізична культура»;
 - вікових, індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей учнів;
 - значущості психологічних умов розвитку фізичного, психічного, соціального та духовного розвитку особистості в освітньому процесі;
 - алгоритму та ознак проведення емоційного діалогу з дитиною, ролі учителя в організації конструктивного міжособистісного спілкування та забезпеченні успішності учнів.
 - порушень неперервності життя під час війни: проблем, проявів травматичних симптомів, напрямів відновлення, зміни в різних сферах життєдіяльності людини внаслідок впливу надзвичайної ситуації, рекомендацій щодо їх відновлення.

Уміння

- інтегрувати сучасні тенденції розвитку науки, цивілізаційних змін у зміст навчального предмета «Фізична культура»;
- розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- орієнтуватися в структурі загальних та конкретних результатів навчання здобувачів освіти та орієнтирах для їх оцінювання в освітніх галузях;
- складати навчальну програму на основі модельної навчальної програми для 5-6 класів;
- моделювати урок фізичної культури в умовах Нової української школи з дотриманням головних вимог;
- дотримуватися диференціації та індивідуалізації навчання на уроках фізичної культури;
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- аналізувати, добирати та застосовувати компетентнісно орієнтовані завдання;
- застосовувати онлайн сервіси створення ігрових завдань з фізичної культури на основі інтернет-сервісу LerningApps; створювати власні ігрові завдання для учнів та їх особливості їх використання під час дистанційних уроків фізичної культури;
- організовувати зворотний дизайн за допомогою сучасних цифрових інструментів: Canva, Genially, Pinterest, Behance, Pixabay; аналізувати й оцінювати ефективність їх використання;
- адаптувати спортивний інвентар для опанування/відпрацювання технічних прийомів окремих варіативних модулів, підбирати та застосовувати фізичні вправи окремих варіативних модулів на уроці фізичної культури;
- розбудовувати безпечне і здорове середовище, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу в умовах воєнного часу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя засобами фізичної культури;
- дотримуватися рекомендацій щодо організації оцінювання навчальних досягнень учнів освітньої галузі «Фізична культура» під час дистанційного навчання;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;

- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- створення кейсів щодо організації освітнього процесу з фізичного виховання з метою підвищення якості викладання та навчання здобувачів освіти;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми

- **Предметно-методична (А2) – здатність моделювати зміст навчання навчального предмета «Фізична культура» відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів, здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей, здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання у дистанційному форматі.**
- **Прогностична компетентність (Г1) – здатність прогнозувати результати освітнього процесу, здатність планувати освітній процес з фізичної культури.**

КУРИКУЛУМ

за освітньою програмою за темою «ДСБСО: Формування ключових та предметних компетентностей здобувачів освіти засобами освітньої галузі «Фізична культура»»

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
•	Модуль 1. Новий зміст базової середньої освіти	4
•	<u>Модуль 2. Формування ключових компетентностей учнів/учениць на уроках фізичної культури</u>	8
•	Модуль 3. Сучасні підходи до формування предметних компетентностей на уроках фізичної культури	14
•	Модуль 4. Організаційно-підсумковий	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	30 год /1 кредит

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

за освітньою програмою за темою

Назва модуля (інваріантна складова)	№ теми	Назви тем (варіативна складова)	Умовні позначення компетентностей, що розвиваються	Усьо- го годин
1. Новий зміст базової середньої освіти	1.1	Державний стандарт базової середньої освіти: особливості, ціннісні орієнтири, ключові компетентності та наскрізні вміння	A2.2, A2.7	2
	1.2	Освітня галузь «Фізична культура»: мета, завдання, компетентнісний потенціал, обов’язкові результати навчання учнів	A2.1.31, A2.1.Y1 A2.1.32, A2.1.Y2 A2.2.31, A2.2.Y2	2
	Разом годин на модуль			4
2. Формування ключових компетентностей учнів/учениць на уроках фізичної культури	2.1	Ключова компетентність «вільне володіння державною мовою» як засіб ефективної міжособистісної комунікації	A1.1; A1.1.Y1; A1.4. Y1	2
	2.2	Громадянська та соціальна компетентність як умова успішної соціалізації особистості здобувача освіти	ЗК.01 ЗК.02	2
	2.3	Формування компетентностей у галузі природничих наук - інтегративна основа фізичного виховання учнів	A2.4.31, A2.4.32 A2.4.33, A2.4.Y3	2
	2.4	Цифрові освітні ресурси. Використання цифрових технологій та сервісів у навчанні з фізичної культури	A3.1, A3.2, A3.3, Г1.2;	2
	Разом годин на модуль			8
3. Сучасні підходи до формування предметних компетентностей на уроках	3.1	Реалізація Державного стандарту : від Типової освітньої програми до модельної навчальної програми. Алгоритм розробки навчальної програми з фізичної культури	Г1.2. Г1.2.32, Г1.2.Y1, Г1.2.Y2, Г1.2.33, Г1.2.Y3	2

фізичної культури	3.2	Методика проведення уроку фізичної культури на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів	A2.1.31, A2.1.Y1 A2.1.32, A2.1.Y2 A2.2.31, A2.2.Y2	2
	3.3	Значення фізичної культури у розвитку когнітивних властивостей особистості: планування, добір фізичних вправ	A2.1.32, A2.1.Y2 A2.1.33, A2.1.Y3 A2.4.31, A2.4.Y1 A2.4.32, A2.4.33 A.2.7	2
	3.4	Моделювання рухової діяльності учнів засобами фізичних вправ	A2.1.33, A2.1.Y3 A2.4.31, A2,4.Y1 A2.4.32, A2.4.33 A2.4.Y3	2
	3.5	Розвиток фізичних якостей учнів засобами варіативних модулів модельної навчальної програми для 5-6 класів в умовах дистанційного навчання	A2.1.32, A2.1.Y2 A2.4.31, A2,4.Y1 A2.4.Y3; A2.6	2
	3.6	Фізкультурно-оздоровча діяльність здобувачів освіти в адаптаційному циклі базової середньої освіти	B32.3, B2.3.32, B2.3.Y2, B.2.3.Y3, B2.3.Y4	2
	3.7	Психоемоційна підтримка здобувачів освіти під час освітнього процесу в умовах війни	B1.1.31, B1.1.Y1 B1.3.32, B1.3.Y2 B1.4.31, Б.1.4.Y1.	7
	Разом годин на модуль			14
	4. Організаційно-підсумковий	4.1	Настановне заняття. Реєстрація слухачів	
4.2		Підсумкове тестування		2
Разом годин на модуль			4	
Усього (годин/кредитів):				30 годин / 1 кредит